

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра садово-паркового та лісового господарства

**Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОСНОВИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА**

	Обов'язковий
Спеціальність	НЗ Садово-паркове господарство
Освітня програма	Садово-паркове господарство
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Суми – 2026

Розробники: Мельник Т. І. канд. біол. наук, професор
кафедри садово-паркового та лісового господарства;
Чередниченко О.М., старший викладач кафедри архітектури та
інженерних вишукувань, народний художник України

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри садово-паркового та лісового господарства	протокол від <u>09.06</u> 2026 р. № <u>15</u>
	Завідувач кафедри <u>Андрій МЕЛЬНИК</u> (підпис)

Погоджено:

Гарант освітньої програми Тетяна МЕЛЬНИК
(підпис)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма Сергій ГОРБАСЬ
(підпис)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Надія Гірич Надія Гірич
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі:

дата: 16.07 2026 р.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	ОСНОВИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА		
2	Факультет/ кафедра	Агротехнологій та природокористування / садово-паркового та лісового господарства		
3	Статус ОК	Обов'язковий		
4	Програма / спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	НЗ Садово-паркове господарство (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти)		
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
7	Семестр та тривалість вивчення	Денна форма навчання 1 курс/ другий (весняний) семестр		
8	Кількість кредитів ЄКТС	5,0 кредитів ЄКТС, 150 годин		
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл / денна форма навчання	Контактна робота (заняття)		Самостійна робота
		ЛК	ПЗ	
		14	44	
	Загальний обсяг годин та їх розподіл / заочна форма навчання	Контактна робота (заняття)		Самостійна робота
		ЛК	ПЗ	
10	Мова навчання	українська		
11	Викладач	Мельник Тетяна Іванівна Чередниченко Олександр Михайлович		
12	Контактна інформація	Мельник Т.І. / mti.snau.2022@ukr.net		
13	Загальний опис освітнього компонента	Метою освітнього компонента є формування у здобувачів вищої освіти базових знань з основ образотворчого мистецтва, розвиток просторового, композиційного та художньо-образного мислення, набуття практичних навичок академічного рисунка, передачі форми, пропорцій, перспективи, світлотіні та кольору, необхідних для графічного відображення природних і ландшафтних об'єктів та подальшого опанування професійно орієнтованих дисциплін. Основними завданнями дисципліни є формування вмінь аналізувати форму, просторову будову й пропорції об'єктів, передавати їх графічними та живописними		

		засобами, застосовувати закони композиції, перспективи й кольорознавства під час виконання навчальних і творчих робіт, а також використовувати засоби образотворчого мистецтва для візуалізації проєктних рішень у сфері садово-паркового господарства. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен: знати: - основні закони та принципи образотворчого мистецтва, академічного рисунка й композиції; - закономірності побудови форми, пропорцій, перспективи, світлотіні та кольору; - основи кольорознавства і принципи гармонізації кольорів; - способи графічного та живописного зображення природних, рослинних і архітектурних об'єктів; - художні засоби візуалізації ландшафтних композицій та проєктних пропозицій. вміти: - виконувати рисунки з натури та за уявою із дотриманням законів композиції, перспективи й пропорцій; - передавати форму, об'єм, просторове положення, фактуру та колір об'єктів засобами рисунка й живопису; - виконувати графічні замальовки рослин, елементів благоустрою та ландшафтних композицій; - використовувати художньо-графічні засоби для представлення проєктних рішень у сфері садово-паркового господарства; - творчо застосовувати набуті знання під час виконання навчальних і професійно орієнтованих графічних робіт.
14	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Пререквізити: базові навички шкільного курсу Постреквізити: Озеленення населених місць, Ландшафтна архітектура, Садово-паркове будівництво
15	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення

		на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності. Порушення академічної доброчесності при вивченні ОК вважаються: академічний плагіат, академічне шахрайство (списування, обман, видавання кимось виконаної роботи за власну), використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: Академічний плагіат – оцінка 0, повторне виконання завдання. Академічне шахрайство – анулювання отриманих балів; повторне проходження оцінювання повторне виконання несамотійно виконаної роботи; Використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань – відсторонення від виконання роботи, оцінка 0, повторне проходження підсумкового контролю
16	Ключові слова	образотворче мистецтво, академічний рисунок, композиція, перспектива, кольорознавство, художня графіка, натурний рисунок, ландшафтна композиція, візуалізація, садово-паркове господарство.
17	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1024

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН 2	ПРН 4	ПРН 11	ПРН 18	
РНД 1. Використовувати основні закони		+		+	Поточне експрес-опитування;

композиції, перспективи, пропорцій, світлотіні та кольорознавства під час виконання графічних і живописних робіт для зображення природних та садово-паркових об'єктів.					оцінювання практичних робіт; тестовий контроль; модульний контроль
РНД 2. Виконувати академічні та творчі рисунки рослин, елементів благоустрою і ландшафтних композицій, застосовуючи художньо-графічні засоби для візуалізації професійних проектних рішень.		+		+	Оцінювання практичних робіт; захист графічних завдань; перегляд портфоліо; модульний контроль.
РНД 3. Планувати власну навчально-творчу діяльність, дотримуватися послідовності виконання графічних робіт, здійснювати самооцінювання результатів та вдосконалювати професійні навички шляхом самоосвіти.	+		+		Оцінювання самостійної роботи; перевірка індивідуальних завдань; обговорення результатів; модульний контроль.
РНД 4. Демонструвати творчий підхід, художню майстерність, відповідальність і здатність до професійного вдосконалення під час виконання індивідуальних і колективних творчих завдань.	+		+	+	Оцінювання творчих проєктів; презентація та захист робіт

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Рекомендована література
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	с.р		
Змістовий модуль 1.						
Основи образотворчої грамоти та академічного рисунка						
Тема 1. Образотворче мистецтво у професійній діяльності фахівця садово-паркового господарства						1, 3, 4, 6, 7, 11
Лекція Значення образотворчого мистецтва у професійній підготовці. Види і жанри образотворчого мистецтва. Засоби художньої виразності. Матеріали та інструменти художника.		2				
Практичне заняття Ознайомлення з художніми матеріалами. Виконання вправ на проведення ліній, штрихів і тональних градацій.			2			
Самостійна робота Опрацювання основних понять образотворчого мистецтва. Вивчення сучасних прикладів графічної подачі ландшафтних проєктів. Виконання вправ зі штрихування.				10		
Тема 2. Основи академічного рисунка. Передача форми, пропорцій і світлотіні						3, 5, 9, 10, 11, 12
Лекція Закони побудови форми. Пропорції. Конструктивний рисунок. Світлотінь.		2				
Практичне заняття Побудова геометричних тіл. Передача об'єму за допомогою світлотіні			8			

Самостійна робота Виконання рисунків простих предметів побуту. Аналіз світлотіньових побудов.				12	
Тема 3. Основи композиції та перспективи					1, 2, 3, 8, 11, 12
Лекція Закони композиції. Композиційний центр. Лінійна перспектива. Повітряна перспектива.		2			
Практичне заняття Побудова нескладних композицій. Перспективне зображення архітектурних та природних об'єктів.			6		
Самостійна робота Побудова перспективних схем. Виконання композиційних ескізів.				12	
Тема 4. Основи кольорознавства та техніки роботи аквареллю					3, 5, 6, 9, 10, 11, 12
Лекція Колірне коло. Гармонія кольорів. Закономірності кольорових поєднань. Особливості роботи аквареллю.		2			
Практичне заняття Виконання кольорових вправ. Створення нескладної декоративної композиції.			6		
Самостійна робота Побудова колірного кола. Підбір кольорових гармоній. Виконання вправ з акварельного живопису.				12	
Змістовий модуль 2.					
Графічне зображення природних та садово-паркових об'єктів					
Тема 5. Академічний рисунок природних форм					3, 4, 5, 6, 7; Д2, Д8
Лекція Особливості зображення природних форм. Морфологічні особливості рослин.		2			

Передача фактури.					
Практичне заняття Рисунок листків. Рисунок пагонів. Рисунок плодів			6		
Самостійна робота Виконання серії натурних замальовок.				12	
Тема 6. Зображення дерев, чагарників та елементів озеленення					3, 4, 5, 8, 11, 12
Лекція Графічне зображення дерев різних архітектонічних форм. Особливості передачі крон. Умовні графічні позначення рослин.		2			
Практичне заняття Замальовки дерев. Замальовки чагарників. Побудова силуетів рослин.			8		
Самостійна робота Виконання графічного альбому деревних рослин				12	
Тема 7. Графічне відображення елементів благоустрою та малих архітектурних форм					3, 4, 8, 11, 12
Лекція Особливості графічного зображення елементів благоустрою. Малі архітектурні форми. Принципи художньої подачі.		2			
Практичне заняття Виконання ескізів лав, альтанок, пергол, декоративних огорож.			8		
Самостійна робота Добір аналогів. Виконання серії графічних замальовок.				11	
Тема 8. Художня візуалізація ландшафтних композицій					1, 2, 3, 4, 11, 12
Практичне заняття Виконання підсумкової художньої роботи. Візуалізація нескладної ландшафтної композиції. Оформлення творчої роботи.			6		

Самостійна робота Завершення графічної композиції. Формування портфоліо робіт.				11	
Усього	150	14	44	92	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	К-сть годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	К-сть годин
ДРН1. Використовувати основні закони композиції, перспективи, пропорцій, світлотіні та кольорознавства під час виконання графічних і живописних робіт для зображення природних та садово-паркових об'єктів.				
	Лекція з елементами візуалізації; пояснення; демонстрація прийомів побудови рисунка; показ зразків графічних робіт; практичний показ технік виконання; консультації; використання Moodle для навчально-методичного супроводу.	22	Опрацювання конспекту та рекомендованої літератури; виконання графічних вправ; робота з натурою; виконання самостійних рисунків; проходження тестування в Moodle; підготовка до практичних занять.	28
ДРН2. Виконувати академічні та творчі рисунки рослин, елементів благоустрою і ландшафтних композицій, застосовуючи художньо-графічні засоби для візуалізації професійних проєктних рішень.				
	Демонстрація послідовності виконання практичних робіт; індивідуальні консультації; аналіз типових помилок; перегляд і обговорення графічних робіт; навчальна дискусія.	20	Виконання практичних і творчих графічних робіт; натурні замальовки; опрацювання ілюстративних матеріалів; формування індивідуального портфоліо.	28
ДРН3. Планувати власну навчально-творчу діяльність, дотримуватися послідовності виконання графічних робіт, здійснювати самооцінювання результатів та вдосконалювати професійні навички шляхом самоосвіти.				

	Консультації; обговорення результатів виконаних робіт; аналіз творчих рішень; поточний контроль; надання індивідуального зворотного зв'язку.	8	Самостійне виконання графічних завдань; самоаналіз виконаних робіт; доопрацювання рисунків за результатами консультацій; підготовка портфоліо; підготовка до модульного контролю та іспиту.	18
ДРН4. Демонструвати творчий підхід, художню майстерність, відповідальність і здатність до професійного вдосконалення під час виконання індивідуальних і колективних творчих завдань.				
	Практичні заняття з елементами творчого пошуку; презентація та колективне обговорення графічних робіт; консультації; підсумковий перегляд творчих робіт.	8	Виконання індивідуальних і групових творчих завдань; підготовка презентації власних робіт; аналіз сучасних прикладів художньої візуалізації; оформлення підсумкового портфоліо.	18

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

При оцінюванні за освітнім компонентом використовується безперервне оцінювання – це поєднання сумативного та інформативного оцінювання. Безперервне оцінювання застосовується з метою встановлення зворотного зв'язку зі студентом та сумативного оцінювання з фіксуванням оцінок. Обов'язковою умовою є, щоб метод оцінювання дозволяв перевірити досягнуті чи ні встановлені результати навчання.

5.1. Сумативне оцінювання

Сумативне оцінювання – підбиває підсумки навчальної діяльності у певний момент часу, зазвичай у кінці модулів (модуля 1, модуля 2), СРС, атестація та іспит. Сумативне оцінювання можна описати, як оцінювання по закінченні курсу, яке дозволяє визначити рівень досягнень студента, що підсумовує певний етап навчання.

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання (зазначити номер тижня, на якому буде проведено оцінювання)
Залік		
Модульний контроль 1 (тестовий контроль за лекційним матеріалом – 10 балів; оцінювання практичних графічних робіт – 20 балів; оцінювання самостійної роботи – 15 балів)	45 балів / 45%	До 7 тижня
Модульний контроль 2 (тестовий контроль за лекційним матеріалом – 10 балів; оцінювання практичних графічних робіт – 25 балів; оцінювання самостійної роботи – 20 балів)	55 балів/55%	До 15 тижня

5.1.2. Критерії оцінювання*

Компонент	Незадовільно кількість балів за залік	Задовільно	Добре	Відмінно
Модуль 1 (45 балів):	0–26	27–33	34–39	40–45
Модуль 2 (55 балів):	0–32	33–40	41–48	49–55
Разом за семестр	0–59	60–74	75–89	90–100

*Примітка**

Оцінювання практичних графічних робіт здійснюється з урахуванням правильності побудови форми, композиційного рішення, дотримання пропорцій і перспективи, передачі світлотіні та кольору (за необхідності), техніки виконання, охайності оформлення та ступеня самостійності виконання роботи.

Самостійна робота оцінюється за повнотою виконання завдань, якістю графічного оформлення, творчим підходом, дотриманням встановлених вимог і своєчасністю подання.

Тестовий контроль передбачає перевірку засвоєння теоретичного матеріалу з основ образотворчого мистецтва, композиції, перспективи, кольорознавства та графічних засобів зображення.

5.2. Формативне оцінювання:

Формативне оцінювання є джерелом інформації про успішність засвоєння результатів навчання як для викладача, так і для здобувача вищої освіти. Воно здійснюється протягом усього періоду вивчення освітнього компонента та спрямоване

на своєчасне виявлення труднощів, надання рекомендацій щодо їх усунення, розвиток творчих здібностей, удосконалення графічних навичок і формування професійних компетентностей.

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне опитування та обговорення теоретичних питань із наданням зворотного зв'язку	Під час лекційних і практичних занять після вивчення теми
2.	Поточне оцінювання графічних вправ і практичних робіт з індивідуальними рекомендаціями викладача	На кожному практичному занятті
3.	Спостереження за процесом виконання графічних робіт, коригування техніки рисунка та художніх прийомів	На кожному практичному занятті
4.	Аналіз типових помилок, колективне обговорення та демонстрація кращих студентських робіт	Після завершення практичної роботи або теми
5.	Перевірка та обговорення результатів самостійної роботи, надання рекомендацій щодо її вдосконалення	Упродовж семестру відповідно до графіка виконання СРС
6.	Поточний тестовий контроль теоретичних знань із наданням зворотного зв'язку	Після завершення змістового модуля
7.	Захист практичних і творчих графічних робіт, самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання	Упродовж семестру після виконання відповідних робіт

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Пічкур М. О. Теорія і практика композиції : навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2022. 247 с.
2. Григор'єва В. Б., Білгородська О. Є., Недошитко О. М., Кучеренко К. П. Основи формальної композиції : навчальний посібник. 2-ге вид. Одеса : Астропринт, 2023. 118 с.
3. Вдовченко В. В. Художнє проєктування : навчальний посібник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 141 с.
4. Кучерявий В. П. Історія ландшафтної архітектури : підручник. Львів : Новий Світ–2000, 2021. 702 с.

6.2. Додаткові джерела

5. Антонович Є. А. Малюнок і живопис : навчальний посібник. Київ : Вища школа, 1990. 84 с.
6. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво : навчальний посібник. Львів : Світ, 1993. 272 с.
7. Луцан Н. І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну : навчальний посібник. Київ : Слово, 2009. 172 с.
8. Михайленко В. Є. Основи композиції : навчальний посібник. Київ : Каравела, 2004. 304 с.

9. Жердзицький В. Є. Живопис. Техніка і технологія : навчальний посібник. Харків : Колорит, 2006. 327 с.
10. Басанець Л. В. Художні техніки рисунка : навчальний посібник. Одеса : ОДПІ, 2002. 128 с.

6.3. Методичне забезпечення

11. Мельник Т. І. Основи образотворчого мистецтва : конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності НЗ «Садово-паркове господарство». Суми : СНАУ, 2026.
12. Мельник Т. І. Основи образотворчого мистецтва : методичні рекомендації до виконання практичних робіт. Суми : СНАУ, 2026.

6.4. Електронні ресурси

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – електронний каталог наукових видань.

Google Arts & Culture – віртуальні колекції провідних музеїв світу.

The Metropolitan Museum of Art – відкриті цифрові колекції.

Rijksmuseum – цифрові художні колекції.

Europeana – європейська цифрова бібліотека культурної спадщини.

Pinterest – добір професійних графічних і ландшафтних візуалізацій (як допоміжний ресурс для аналізу композиції).

6.5. Програмне забезпечення

Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання (Moodle), Інтернет-опитування (Kahoot, LearningApp), тощо